

Stel je voor dat je de Wolden van bovenaf kunt bekijken. Het is zo'n dag waarop je eindelijk de zon voelt prikken op je gezicht, waarop het jonge groen je blik gevangen houdt en je van geen tragedie wilt weten. Het loof is nog niet helemaal uitgelopen. Door het kronendak heen kun je de bodem zien, de plek waar het broeit, waar alles zich naar boven probeert te werken.

Je ziet iets bewegen. Een mens. Hij rent zuidwaarts. Er is voor hem geen andere keuze dan zuidwaarts. Het naaldbos aan de noordzijde geeft geen kans op ontsnapping, de grove dennen en fijnsparren bieden geen beschutting, en het is onmogelijk om er hard te lopen. De bodem ligt bezaaid met gortdroge takken die aan je blijven haken. In het oosten loopt het naaldbos dood op de snelweg, een diep uitgegraven corridor in de wildernis, omzoomd door een metershoog hekwerk dat de wilde dieren tegenhoudt, en de mensen evengoed. Richt je blik nogmaals op het noorden, waar de naaldbomen plaatsmaken voor de grote heidevlakte en de zandverstuiving. Even verderop staat een kilometerslange prikkeldraadversperring met om de zoveel meter een manshoog bord: SCHIETTERREIN LEVENSGEVAARLIJK. Je ogen zoeken verder, westwaarts. Het bos lijkt eindeloos, maar er zit een groot gat in – daar, die groene vlakte. Er grazen een paar honderd koeien van een tiental boeren. Het dorp Spijck is nauwelijks zichtbaar, de bebouwing is verspreid. Hoge beuken steken uit boven het stokoude kerkje. De stompe

toren heeft meer weg van een verdedigingswerk. Hij is dik en vierkant, en heeft smalle ramen die op schietgaten lijken. Van bovenaf gezien lijken de huizen op oranje kevers die alle kanten op kruipen. Een dorp zonder rijtjeshuizen, een verborgen paradijs. Twee deftige herenhuizen staan tegen de bosrand aan. Het huis aan de noordkant steekt fraai af tegen de oude lindebomen. Het is van burgemeester Goderie. Het andere huis heeft roomwitte raamluizen en een entree met Dorische zuilen, die je bijna niet ziet omdat het huis in het bos staat. Hier woont meneer Vloo, die eigenlijk Vloo le Tombe heet, maar zo noemt niemand hem. Er loopt een provinciale weg naar de stad. Langs die weg staat de melkfabriek van Vloo. Volg de weg zuidwaarts en je bent al snel bij de rivier. Dit is wat je allemaal overziet: heide en zand, de meent, de snelweg, de rivier. En daartussen het uitgestrekte bos, de Wolden. Je wilt er niet meer weg. Dit dorp omarmt je dromen, voegt zich naar je fantasie.

Vergeet het. Je keek naar de man die daar rende, door het bos. Je hebt hem uit het oog verloren, maar je ziet nieuwe gestalten opdoemen, steeds meer. Ze lijken een kordon te vormen, al staan ze een eind uit elkaar. Ze hebben de bosweg bezet om de route naar de heidevelden en de snelweg af te sluiten. Omdat de begroeiing nog niet dicht is hebben ze prima overzicht. Ze weten dat de vluchteling onder deze omstandigheden geen schijn van kans heeft, al is hij jong en snel, en al zijn zij traag en dragen ze zware luchtgeweren. Ze drijven hem naar de rivier. De ouderen hebben het op zich genomen het kordon gesloten te houden, dat vergt discipline en geduld. De jonge kerels hebben de vrije hand gekregen, en die vrijheid benutten ze tot het uiterste. Ze schreeuwen zonder ophouden, diep vanuit hun kelen zodat het speeksel langs hun wangen vliegt. Over wat te doen als ze hem eenmaal gevangen hebben heerst onduidelijkheid. Ze zullen hem op zijn lazer geven, een blijvende herinne-

ring. Ze zullen laten zien wat er gebeurt als iemand zich te buiten gaat aan vuiligheid. Misschien moet hij verdwijnen. Hoe dat in zijn werk moet gaan, dat heeft niemand uitgewerkt, ook de heren niet. Het spreekt voor zich dat die zich niet mengen in al dat domme rennen en jagen. Goderie en Vloo zullen de kalmte van een officier aan den dag leggen.

Kijk, de vluchteling gaat het toch halen! Hij werkt zich door een meidoornhaag. De takken bijten zich vast in zijn kleren, maar hij weet zich met woeste bewegingen los te rukken. Hij is het bos uit. Nog vijftig meter, dan heeft hij de dijk bereikt. Nu zie je hem beter. Een jongen is het nog – hoe oud zou hij zijn? Achttien, negentien? Zijn passen worden langer, alsof hij van plan is zijn benen weldra in te trekken en op te stijgen. Het is een mirakel dat hij nog rennen kan. Natuurlijk, hij ruikt de vrijheid – nog twintig meter, nog tien.

Hij zet zijn voeten tegen de steile dijk. Met korte, snelle stappen klimt hij naar boven. Dan ziet hij de rivier. Hij moet zijn ogen dichtknijpen tegen het felle licht. Vrijheid!

Er klinkt een korte, droge tik.

Hij weet dat hij geraakt is nog voor de pijn in zijn oor hem overrompelt. Het voelt alsof iemand met een snelle beweging een schroevendraaier in zijn oor steekt. Hij wankelt niet, kijk hoe fier hij daar staat, boven op de dijk. Een plaatje. Waarom rent hij niet verder, de rivier in, naar de overkant? In opperste verbazing kijkt hij naar de roodharige knul die ineens tegenover hem staat. Warm bloed stroomt uit zijn oor, langs zijn hals. Hij houdt zijn hand voor zijn oor, zonder het aan te raken. Nog steeds kijkt hij de rooie aan, alsof hij zojuist is beschoten door een uit de dijk opgerezen duivel, een duivel van gras en klei. In werkelijkheid heeft die rooie daar de hele tijd achter de dijk verscholen gezeten. Hij heeft een opdracht gekregen, en die heeft hij uitgevoerd. De weilanden langs de rivier, die moest hij goed in de gaten houden, en indien nodig schieten.

Nu staat de knul er bedremmeld bij, hij kijkt alsof hij van zichzelf walgt en vurig hoopt dat de ander iets zal zeggen dat hem zal verlossen.

Zo blijven ze maar staan, tegenover elkaar op de dijk. De gewonde jongen staart nog steeds vol ongeloof naar de rooie. Hij vangt het bloed zo'n beetje op met zijn hand. Het kruipt langs zijn pols zijn mouw in.

Er klinken stemmen. Drie forse kerels komen uit het bos tevoorschijn. De jongens op de dijk richten hun blik op het bos, daarna kijken ze weer naar elkaar. De rooie knikt, hij gebaart met zijn hoofd naar de rivier. De gewonde jongen blijft staan. De ander knikt opnieuw, tweemaal kort en snel achter elkaar, alsof hij wil zeggen: schiet toch op! Dan zet de vluchteling het op een lopen. Met de hand nog bij zijn oor struikelt hij de dijk af. Hij valt voorover, staat weer op. Zijn shirt zit nu vol bloedvlekken. Hij holt het water in, maar het duurt lang voor de rivier eindelijk diep genoeg wordt om te zwemmen. De losse, zompige rivierbodem zuigt aan zijn voeten. Hij struikelt opnieuw. Het duurt veel te lang, de drie mannen staan al op de dijk, ze doen alsof de rooie er niet staat. De grootste van hen laadt zijn luchtgeweer, legt aan en schiet.

Er slaat een kogeltje in de rug van de jongen. De stof van zijn shirt breekt de inslag. Hij valt voorover en begint te zwemmen, als een hond. Een tweede schot raakt hem in zijn achterhoofd. Hij duikt met zijn hoofd onder, komt een paar meter verderop weer boven. De grote kerel herlaadt zijn luchtbuks razendsnel. Tussen de schoten door schreeuwen de andere twee als apen, hoewel het ook lachen kan zijn. Het is niet te zeggen hoe vaak de vluchtende jongen geraakt wordt, evenmin of hij nog wel zwemt, of dat de stroming vat heeft gekregen op zijn lichaam.

Als hij niet meer bovenkomt, of in ieder geval uit het zicht is verdwenen, draaien de mannen zich om naar de rooie, die daar nog steeds roerloos staat. Nu valt op dat ze sprekend op elkaar

lijken, met hun platte neuzen, uitzonderlijk brede monden en vochtige, loensende koeienogen. De oudste, die met de luchtbuks, doet een stap naar voren. Hij plant zijn geweer met de kolf op de dijk. Met zijn blik houdt hij de rooie in een ijzeren greep. Hij trekt zijn lip op, haalt plotseling zijn geweer naar achteren, zwaait naar voren. De rooie knul wil zijn armen voor zijn gezicht slaan, maar is te laat: met een geweldige snelheid slaat de kolf van het geweer tegen zijn kaak. De klap breekt het bot en slaat zijn voortanden eruit. Zijn mond zit meteen vol bloed. Hij spuugt. Het bloed lijkt de anderen gek te maken. Om beurten slaan ze met het geweer op het hoofd van de rooie, en op diens handen, die langzaam en machteloos van zijn gezicht af glijden en dan roerloos blijven in het koele gras.

Ze zullen niet veel moeite hoeven te doen om iedereen ervan te overtuigen dat het de vluchteling is geweest die de roodharige jongen daar doodgeslagen heeft. De schoft. Die rooie was nota bene zijn beste vriend. De dominee zal op de rouwdienst spreken over 'het ondoorgroendelijk lijden' dat volgt op 'de ongerechtigheid der mensen'. Na de begrafenis zal men spreken over lijden noch ongerechtigheid, men zal nergens meer over spreken. Jarenlang zal men met de luchtbuksen op zwijnen jagen in plaats van op mensen, en al krijg je die wilde beesten er ook niet mee om, het is voor de aardigheid. Verder zal het stil worden in Spijck, God zal men er vrezen. Tot Simon de Ridder uit de schaduw zal treden.

Zijn verhaal begint dertien jaar later.

I

Toen Simon de schuur in liep om het konijn te laten zien, trof hij zijn grootvader met de fles terpentine aan de mond.

‘Kijk, dit is ’m,’ zei Simon. Want dat was tenslotte wat hij van plan was te zeggen.

De oude man liet de plastic fles zakken en rook er omstandig aan, alsof hij met een gewichtig onderzoek bezig was. ‘Jasses, wat een smerig spul,’ zei hij. ‘Puur gif.’ Hij zette de fles neer op de werkbank, schroefde de dop erop. Stuurs keek hij naar het konijn. Vervolgens naar de jongen. Het was bloedheet in de schuur.

‘Wat moeten wij met zo’n beest?’ zei hij eindelijk.

Simon imiteerde zijn grootvaders vorsende blik. Het gezicht van de oude man was bleek als de bloempap uit de melkfabriek en rook altijd naar zuursel, ook al werkte hij naar eigen zeggen allengs meer op kantoor dan in de fabriek zelf. De kloven die van zijn neusvleugels naar zijn kin liepen en die zijn mond helemaal omsloten, er school een ernst in die Simon niet kon benaderen.

‘Opoe vindt het goed,’ zei Simon, niet geheel naar waarheid. Hij moest snel met iets beters komen. Een naam. Een konijn met een naam was een stuk moeilijker af te wijzen. Zweet kroop langs zijn slapen.

‘De zorg voor een dier weegt zwaar,’ zei grootvader.

De scherpe lucht die uit zijn mond kwam leek die woorden te onderstrepen.

‘Ja,’ zei Simon.

‘Ik ga dat beest niet voeren.’

‘Nee.’

‘Als-ie zo los loopt is-ie binnen de kortste keren platgereden of opgepeuzeld.’

‘Ja.’

‘En voor het zover is heeft-ie alle planten kaal gevreten.’

‘Kunt u dan een hok maken?’ Simon durfde zijn grootvader niet aan te kijken, bang voor een paar simpele en goedgeplaatste woorden die hem zouden straffen en alles ingewikkeld zouden maken. Hij hield zijn blik op het witte dier gericht. Het zat roerloos op zijn arm, alsof het inzag dat het al zo goed als dood was, tenzij dat hok er kwam.

‘Dat is dan alvast je verjaardagscadeau.’

De manier waarop zijn grootvader het zei gaf Simon de indruk dat hij hem de schuur uit wilde werken. Het konijn verplaatste een poot, zijn kop schoot van links naar rechts, het snuffelde aan Simons onderarm. Dat kietelde en voelde heerlijk. Een naam – een naam en dan zou alles beklonken zijn.

‘Hij heet Ezechiël,’ zei hij vlug. Het was het eerste wat in hem opkwam.

Grootvader keek hem zeer streng aan. Simon keek gauw weer naar het konijn, naar een keutel die in zijn staart zat vastgekoekt.

‘Pluis kan natuurlijk ook,’ zei hij.

‘Nee, nee, Ezechiël is mooi. Een profeet.’

Grootvader legde een hand op Simons rug en duwde hem naar buiten. Het was mogelijk dat zijn grootvader niet wist dat de dominee die ochtend over Ezechiël had gepreekt, over hoe God Zijn hand uitstrekke tegen de Filistijnen en over ogen die niet zien en oren die niet horen. De oude man was organist, en hij had zoals wel vaker het grootste deel van de preek geslapen, op de galerij naast het orgel, op de plek waar precies twee

stoelen pasten. Simon zat meestal naast hem, hij bediende de registerknoppen als dat nodig was. Simon had het 'Amen' voelen aankomen, en grootvader een duw gegeven met de bundel psalmenzettingen van J. Worp. Je kon het kraken van de orgelbank en het gerammel van de pedalen door de hele kerk horen galmen toen grootvader achter het orgel kroop. Gelukkig konden ze van benedenaf niets zien. Er werd vroom gekucht, maar er werd altijd vroom gekucht. Het kuchen maakte iedereen gelijk, als was het de geloofsbelijdenis zelf. Allen geloofden zij in de Heere, de God van de Bijbel, die zich volgens Simon schuilhield en uit alle macht probeerde onzichtbaar te blijven. Hij deed alsof hij niet bestond. De duivel was wel present, in de duivel hoefde je niet te geloven, die zat daar gewoon, met zijn gehoornde kop ingemetseld in de muur, onder de preekstoel. Het zag er niet naar uit dat hij veel kon beginnen, maar hij had grote invloed en zag alles.

Konijnen zagen bijna niets, wist Simon, maar wat ze konden horen en ruiken ging ieder begrip te boven. Simon trok de keutel in één ruk van Ezechiëls achterste. Hij voelde het lijf van het dier verstarren, het duwde zijn nagels in Simons vel, en ook dat voelde heerlijk, omdat het konijn nu onherroepelijk van hem was.

Hij had het konijn gekregen van Kris, omdat ze bij de Juntas thuis ineens vier of vijf jongen hadden. Niemand had begrepen hoe dat kon, want hun konijnen – een ram en een voedster – hadden allebei een eigen hok. Er werd gesproken van een onbevleete ontvangenis, en daar werd bij gelachen, maar je kon zien dat ze hoopten dat het toch zo was. Een wonder was een wonder, daar moest je nooit het fijne van willen weten. Simon wist het fijne wel, want Kris had verteld dat hij de beesten een keer bij elkaar had gezet om te kijken wat er zou gebeuren. Dat was toen zijn vader en moeder en zijn broer naar de kerk

waren. Hij had gedaan alsof hij ziek was door een hapje koeienmest te eten en op de keukenvloer over te geven.

Het sprak vanzelf dat Kris hem in geuren en kleuren verslag had gedaan van wat er gebeurd was met die konijnen. Hij was op zijn knieën gaan zitten en had de bewegingen met zijn onderlichaam nagedaan. Hoe dan ook, het resultaat was dat Ezechiël nu hier was en dat zijn grootvader een hok ging timmeren. Het was augustus. Over twee maanden werd Simon dertien. Nog een week en dan moest hij vijftien kilometer fietsen naar school. De jongens uit het dorp die naar de agrarische school gingen fietsten iedere dag samen op. Je kon ook besluiten niet mee te fietsen, maar dat liep nogal in het oog. In het oog lopen was nooit een goed idee.

Simon vlijde het beest in het dorre gras, op een plek met wat schaduw. Het konijn bleef zitten, alleen zijn neus bewoog. Simon richtte zijn blik op de schuur. Door het matglas was zijn grootvader zichtbaar als een vaag silhouet. Vorige week had deze na lang aandringen van opoe de schuur opnieuw geverfd, in precies dezelfde kleur. Het nieuwe donkergroen glom in het zonlicht. Simon hoopte dat grootvader meteen aan het hok zou beginnen, ook al was het zondag. De schuur was het domein van zijn grootvader, daar viel niet aan te tornen. Als hij daar zat, vroeg zelfs opoe niet wat hij er deed. Schaakstukken snijden, waarschijnlijk. Hij pakte het konijn op. Wild begon het te spartelen met zijn poten, tot het met zijn lange nagels grip vond in de stof van Simons zondagse overhemd. Zolang er geen hok was kon Ezechiël op zijn kamer wonen.

‘Schaft!’ riep opoe vanuit het huis. Simon stak het grasperk over en liep met het konijn dicht tegen zich aan gedrukt naar de achterdeur. Grootvader gaf geen sjoerge, hij bleef in de snikhete schuur.

De keuken was koel, de vloertegels werden nooit warm. Als je op je sokken lang op dezelfde plek bleef staan trok de kou uit

de vloer op naar je kuiten. Simon zette Ezechiël voorzichtig op de bruine tegels, maar zijn nagels vonden er geen grip, hij begon meteen angstig te spartelen en te krabben, als stond hij op een ijsvloer. Simon pakte hem gauw weer op.

‘Weg met dat beest,’ sprak opoe bits. ‘Het is hier geen asiel.’

Er stond een glas melk voor hem op de keukentafel, maar drinken ging niet, want dan moest hij Ezechiël loslaten.

‘Grootvader vindt het goed als ik het hou,’ zei Simon.

‘O ja? Het lijkt me anders stug dat-ie het lang volhoudt,’ zei opoe. ‘Een hond of een vos bijt ’m zo dood. Een adder slokt ’m in één hap op. Dan kun je ’m beter zelf doodmaken.’

Simon voelde Ezechiëls lijf trillen onder zijn warme hand. Hij vroeg zich af hoe dat zou aanvoelen, een konijn in je buik, met haren en al.

‘Waar blijft die man nou?’ zei opoe. ‘Dat zit maar in die schuur te smoren.’ Haar linkeroog ging schichtig heen en weer, het rechter kwam er altijd een beetje achteraan. Daar zat volgens haarzelf grijze staar in, maar naar een dokter kreeg je haar niet. In haar rechterwang zat geen gevoel meer, haar gezicht was op die plek verlamd door de beet van een teek die veel te lang was blijven zitten. Maar dat was al heel lang geleden gebeurd.

‘Hij gaat een hok timmeren voor Ezechiël.’

‘Voor wie?’ vroeg opoe.

‘Voor het konijn.’

Opoe’s dunne bovenlip krulde omhoog. Ze blies lucht uit in haar theekopje.

‘Een hok! Hij kan beter z’n eigen huis eens vertimmeren, voordat de herfst er weer in gaat zitten. Wat heb je aan zo’n man?’

Haar wrevel over de nalatigheid van grootvader leek haar bezwaren tegen het konijn te hebben weggedrukt.

De achterdeur ging open. Het was evenwel niet grootvader, maar buurman Barend.

‘Mooi weer vandoag,’ zei hij.

‘Gerrit is in de schuur,’ zei opoe.

‘Ik kum niet veur Gerrit.’

‘O, is het weer zover? Nou, je weet de weg.’

Buurman Barend trok zijn rossige wenkbrauwen op en hief zijn handen ten hemel.

‘Niks heb je aan zo’n man,’ zei opoe. Ze kon grootvader bedoelen, zoals meestal, maar evengoed de buurman. Simon wist best dat opoe hem niet mocht, maar hij wist niet of dat kwam doordat hij geregeld bij hen binnenliep om naar de wc te gaan. Hij deed dat niet al te vaak, hooguit twee keer per week, als de buurvrouw zich op het toilet had opgesloten – ‘voor onbeaalde tied’, zoals de buurman dat noemde. Piesen deed hij dan gewoon wel in de tuin, maar kakken was een ander verhaal. Van zijn stront ging zelfs het onkruid dood. Dat was tenminste wat opoe zei. Als opoe iets zei, was dat vaak om zich te beklagen.

De stortbak loste water, daarna piepte de wc-deur.

‘Nou, ik kan beter niet te lang wegbluiven,’ zei buurman Barend. ‘Doar moak je het meestal erger mee, met wegbluiven.’

‘Doe ’r de groeten,’ zei opoe.

Buiten stak de buurman zijn hand op in de richting van de schuur, alsof grootvader door het matglas van het scheve raampje iets zou kunnen zien. Opoe stond op van haar stoel en streek door Simons haar, al leek het meer op een tik voor zijn hoofd.

‘Ellebogen van tafel,’ zei ze zo hard dat haar hangwang klapperde. Daarna ging ze kaarsen branden in de wc, ‘tegen de gierlucht van Barend Wans. Die rooien stinken harder.’ Simon aaide Ezechiël van kop tot staart. Ik kan ’m zo doodknipen, dacht hij, en hij aaide iets voorzigtiger.

De volgende ochtend hoorde Simon zijn grootvader vertrekken naar de melkfabriek. Tegelijk sloeg de kerkklok, zesmaal. Buiten hing een zwak en bleek licht, dat nog niet naar binnen wilde. Simon kwam overeind om in de kartonnen doos naast zijn bed te kijken. Er lagen zeven keutels in, en het beest had ook een plas gedaan, want in één hoek was het karton nat en papperig. Er kwam een scherpe lucht vanaf. Het bakje voer leek onaangeroerd. Hij had een heel pak konijnenvoer van Kris gekregen, daar had hij om gevraagd om te voorkomen dat opoe de kosten van het voer als bezwaar zou opwerpen. Ezechiël had een hok nodig, natuurlijk, hij vrat niet in een doos. Het konijn vrat trouwens wel áán de doos: er waren een paar repen papier afgeknaagd en er zaten twee kleine gaatjes in een zijwand, net of hij patrijspoorten had gemaakt tegen zeeziekte. Simon stapte uit bed en schoof het gordijn open om te kijken of er al een hok in de tuin stond. Snel schoof hij het weer dicht. Misschien stond het hok nog in de schuur. Hij nam Ezechiël uit de doos en zette hem op de vloerbedekking. Daarna kroop hij terug in bed.

Toen hij wakker werd zag hij Ezechiël nergens meer. Hij moest te nodig plassen om te kunnen zoeken, maar keek wel goed uit waar hij liep. Zijn blote voeten plakten op de houten traptreden. Opoe was bezig in de keuken, een kruidige lucht drong door in de gang en in het toilet. Hij plaste staand, ragfijne druppels

streelden zijn benen. Omdat het toilet aan de keuken grensde rook het er vaak lekker, dwars door de pieslucht heen. Alleen als grootvader of buurman Barend er gezeten had kregen de geuren uit de keuken geen kans meer. Een kort en afschuwelijk moment dacht hij dat zijn opoe soep trok van Ezechiël. Terug naar boven nam hij de trap met twee treden tegelijk, hij keek onder zijn bed en onder de stoel. Meer verstoppplaatsen waren er niet in zijn kamer, de smalle linnenkast en de rommelkist uitgezonderd, maar die zaten dicht. Over de stoel hingen zijn kleren.

‘Ezechiël!’

Hij bedacht dat hij het beest eerder schrik zou aanjagen met zijn geroep. Simon griste zijn zondagse overhemd van de grond en toverde zo zijn eigen konijn tevoorschijn. Het trok plukjes nylon uit de vloerbedekking. Simon had wel op hem kunnen gaan staan. Hij stelde zich het ziekmakende geluid van het dier zijn brekende botten voor en huiverde. ‘De zorg voor een dier weegt zwaar,’ hoorde hij zijn grootvader weer zeggen. Grootvader had vannacht in ieder geval niet op de stoel gezeten, want Simons broek hing nog losjes over de rugleuning, en anders zou hij platgedrukt en gekreukt zijn. Soms deed Simon alsof hij sliep. Wat moest hij anders doen, als zijn grootvader in zijn slaapkamer zat, midden in de nacht, te zuchten en te blazen en dingen te mompelen die hij toch niet kon verstaan?

‘Ik ben weg,’ zei opoe toen hij beneden kwam. ‘Zet om elf uur even het vuur uit!’

Ze zei niet wat ze ging doen. Meestal ging ze koffie drinken bij iemand aan wie ze geborduurde kleden wilde verkopen.

Toen ze uit het zicht was rende Simon naar de schuur. Misschien kon hij het hok zelf wel aftimmeren. Als alle spullen er zo’n beetje lagen moest dat wel lukken. De schuurdeur klemde, hij moest met beide handen trekken. Uit de schuur kwam een zoete vernislucht. Hij stapte naar binnen, maar zag geen

hok. Wel zag hij een paar glimmende schaakstukken staan op de werkbank, een toren, een paard, pionnen. Twee identieke stukken, een zwart en een wit, maar ze hadden een ongewone vorm. Het leken zwijnenkoppen, zonder ogen en oren. Simon vermoedde dat het lopers moesten voorstellen. Er was geen koning of koningin. Op de werkbank lag verder grootvaders etui met de mesjes en gutsen, er stonden een pot blanke lak en een pot zwarte verf en de grote plastic fles terpentine. Niets wat zelfs maar in de richting wees van voorbereidingen voor een konijnenhok. Hoe zag zijn grootvader de plannen voor het hok eigenlijk voor zich? Misschien lag er ergens een tekening, misschien moest hij eerst hout kopen. De teleurstelling nam zijn gedachten over en maakte ze zwaar en giftig als de vernislucht in de schuur. Hij keek naar de fles terpentine. Die was minder dan halfvol, de vloeistof zat net onder het etiket. Simon pakte de fles van de werkbank, schroefde de dop eraf en bracht de fles naar zijn neus. Gek, het rook eigenlijk nergens naar. Dat kwam vast door de vernislucht die zijn neus doof had gemaakt en een lichte hoofdpijn had achtergelaten. Hij zette de fles aan zijn mond en nam een klein slokje.

‘Hé man, wat doe jij nou?’

Hij liet de fles zakken en keek naar Kris – zijn blonde piekhaar en het scheve gezicht dat eruitzag alsof het direct na zijn geboorte al een keer in elkaar geslagen was. Wat een stomiteit om de schuurdeur open te laten staan.

‘Smerig spul.’ Simon voelde zijn tong branden, het leek of-ie ineens opzwol. ‘Puur gif.’

Achter Kris stak de hond zijn kop om de hoek. De stank was hem kennelijk te veel, want hij trok zich schielijk terug.

‘Geef ’ns,’ zei Kris. Simon reikte hem de fles terpentine aan, meer om hem van zich af te houden dan om hem ter wille te zijn. Altijd liet hij zich door Kris overrompelen, altijd dook Kris op als Simon geen zin in hem had. Ook Kris rook aan de

fles. Vervolgens liep hij er gewoon mee naar buiten. ‘Boef!’ riep hij. ‘Boef, hier!’ De hond stond met zijn voorpoten tegen de vuilnisbak en gaf geen gehoor aan het commando.

‘Is je konijn in de buurt?’ vroeg Kris. Hij stond daar maar, midden in de tuin met grootvaders terpentine in de hand. ‘Boef heeft onze jonge konijntjes gisteren doodgebeten.’

‘Doodgebeten?’

‘Hij wilde alleen maar spelen.’

Simon keek naar de hond – hoe kon zo’n lui beest nou zo’n monster zijn?

‘Dus als je van je konijn af wilt, mag je ’m best teruggeven,’ zei Kris.

Simon schudde zijn hoofd. ‘Ik wil hem houden,’ zei hij beslist. Kris leek niet zo tevreden te zijn met dat antwoord.

‘Waar is-ie dan? Ik zou maar uitkijken.’

Kris rook aan de opening en zette de fles voorzichtig aan zijn mond. Hij nipte eraan, en nog eens. Toen nam hij een slok. Er trokken rimpels in zijn gezicht.

‘Wat een gore zoi,’ zei hij. Hij nam nog een slok en trok ongeveer hetzelfde gezicht, maar leek het verder helemaal niet erg te vinden dat hij gif dronk. ‘Vreemd,’ zei hij, ‘wacht even.’ Hij gaf de fles terug aan Simon. ‘Dan haal ik ónze terpentine even.’

Simon wilde de fles terugbrengen naar de schuur, maar kon het toch niet laten nog eens te proeven. Het was nog steeds vies, al deed het minder pijn dan de eerste keer. Hij staaarde naar de groene planken, het vogelhuisje, sperde zijn ogen wijd open, sloot ze. Zou het gif al werken? Hij ging zitten, probeerde iets te voelen. Er ging iets gebeuren, dat stond vast.

Kris kwam alweer de tuin in, samen met de hond.

‘Kom ’ns hier met die fles terpentine van jou!’ riep hij, veel te hard naar Simons zin. Tijd om zich af te vragen waarom verzoeken van zijn beste vriend nooit te weigeren waren kreeg

hij niet. Kris graaide zonder iets te vragen de fles uit Simons handen. Daar stond hij met twee nagenoeg identieke flessen, wijdbeens, als was hij een erkende autoriteit op het gebied van terpentene.

‘Kijk,’ zei Kris, ‘dit ruikt heel anders. Het smaakt ook anders.’

Simon nam de fles aan, die nagenoeg geheel gevuld was. Hij schroefde de dop eraf en snoof diep. Hij raakte bijna bedwelmd door een venijnige benzinelucht, het was alsof iemand een breinaald in zijn neusholte stak.

‘Moet je proeven,’ drong Kris aan. Simon aarzelde, hij wilde beslist niet als lafaard te boek komen te staan, maar ook niet als een roekeloze idioot. Behoedzaam zette hij de fles aan zijn mond en deed net of hij een slok nam. In werkelijkheid liet hij de vloeistof tegen zijn lippen komen, liet de fles zakken en likte voorzichtig zijn lippen af. Met moeite onderdrukte hij de neiging om te spugen, te spugen tot er geen draad speeksel meer in zijn mond zat. Dit goedje werd niet getolereerd, niet door zijn tong, niet door zijn keel. Slikken hoefde gelukkig niet, daarvoor was het te weinig. Hij opende zijn mond, het spul leek op zijn tong te verdampen. Hij sloot zijn mond weer om zich teweer te stellen tegen de braakreflex. Iets zei hem dat het verschil tussen de vloeistoffen in die twee flessen een diepe afgrond was die hij moest overbruggen. Dat leek ineens van zeer, zeer groot belang.

‘Mwoah,’ zei hij, ‘ik vind het niet heel anders.’

‘Dat van jullie is helemaal geen terpentene,’ zei Kris, en hij nam nog een flinke teug uit grootvaders fles. Simon zag zijn keel kloppen. Kris zuchtte toen hij had doorgeslikt, tuitte zijn mond. ‘Brand,’ zei hij, en daarna heel hard naar alle kanten: ‘Brand, brand!’ Simon zag dat de fles nu voor minder dan een kwart gevuld was en begreep dat dit grootvader zou kunnen opvallen. Bovendien, je kon er ziek van worden en naar de dok-

ter moeten. Daar zat opoe beslist niet op te wachten.

‘Ik heb zo’n raar gevoel in mijn hoofd,’ zei Kris.

‘Het vergif gaat werken,’ zei Simon.

‘Brand, brand, hiha hondenlul!’ riep Kris. Simon pakte grootvaders fles van hem af en goot terpentine over van Kris’ fles in die van zijn grootvader. Hij vulde hem bij tot vlak onder het etiket en schroefde de dop erop. Zo zou de oude man niets merken. Simon bracht de fles terug naar de schuur en zette hem op precies dezelfde plek waar grootvader hem had achtergelaten.

Toen hij terugkwam lag Kris in het gras. Heel even dacht Simon dat hij dood was.

‘Ik weet wel veel meer van konijnen dan jij,’ zei Kris. ‘Ik heb er een werkstuk over gemaakt. Je moet bijvoorbeeld nooit zomaar zelf zijn nagels knippen, wist je dat?’

‘Ja, dat wist ik wel,’ zei Simon. ‘En ze kunnen ook makkelijk door karton heen bijten, wist je dat?’

‘Je moet wel een beetje gevoel voor konijnen hebben,’ zei Kris. ‘Ik heb een werkstuk...’

‘Ja,’ onderbrak Simon hem, ‘de zorg voor een dier weegt zwaar.’

Kris kon honderd werkstukken over konijnen gemaakt hebben, Simon piekerde er niet over zijn konijn af te staan. Je had konijnen en je had werkstukken. Die dingen hadden niets met elkaar te maken, behalve dat ze in de handen van Kris allebei een bron van ellende werden.

‘Zeg in ieder geval tegen je opa dat-ie een hok moet timmeren.’

Kris bleef liggen en lachte sullig in de richting van een plukje wolken dat Simon vond lijken op dwergkonijnen die op één hoop waren gegoooid. De hond liep rondjes om Kris heen en likte aan een stuk been dat bloot was komen te liggen. Er zat haar op, een vacht van blond haar.

‘Komt er bij jou eigenlijk al wit spul uit? Als je eraan trekt?’ vroeg Kris.

‘Waarom trekt?’

Kris maakte een sissend geluid, alsof de terpentine of wat het ook was zijn tong oploste.

‘Aan je stijve pik natuurlijk! Zo’n wit wurmpje dat je tot een heel dun draadje kunt uittrekken. Nou?’

Kris deed de beweging van het uittrekken voor, in de buurt van zijn piemel. Hij kreunde erbij. Kris maakte altijd vieze geluiden om op te scheppen. Simon liep snel het huis in. Hij dronk water, met zijn mond aan de kraan, tot zijn maag vol zat en rende daarna de trap op om naar Ezechiël te kijken. Als het meezat zou Kris vanzelf uit de tuin verdwijnen.